

From: "5.1.2.e (5.1.2.e)"
Sent: Wed, 28 Jan 2015 11:02:18 +0100
To: "5.1.2.e (5.1.2.e)" <5.1.2.e@5.1.2.e>
Cc: "5.1.2.e (5.1.2.e)" <5.1.2.e@5.1.2.e>
Subject: RE: Actieplan juridisch onderbouwd

Beste 5.1.2.e

Excuus dat wij niet eerder reageerden; het is bijzonder druk.

Ik heb intern overlegd naar aanleiding van jouw vragen. In een eerdere fase hebben wij natuurlijk al onze juridische en wetenschappelijke analyse gegeven van de (on)mogelijkheden met betrekking tot het ingrijpen in lopende toelatingen. Die staat nog steeds. Ik ben enigszins diagonaal door het verhaal van de PvdD heengegaan, maar overtuigende argumenten die afdoen aan onze analyse lees ik daarin eigenlijk niet.

Daarnaast is het zo dat wij/ik tot over onze/mijn oren in het werk zitten; maar als je gerichte vragen hebt, help ik je daarbij graag. Mocht EZ graag zien dat we een concept-reactie van commentaar voorzien, dan doen wij dat natuurlijk met alle plezier. Aandachtspunt daarbij is wel dat we dat – gezien de bestuurlijke gevoeligheid van één en ander – ook met het College moeten bespreken. Daar is in dat geval twee weken voor nodig.

Ik zou voorop stellen dat de beslissing om al of niet in te grijpen (in principe) bij het Ctgb ligt; dat is waarom het Ctgb een ZBO is, met een geattribueerde bevoegdheid (de Stas kan alleen iets op grond van de Kaderwet ZBO's, maar dan alleen onder zeer bijzondere omstandigheden die zich hier niet voordoen). Daarmee kan de Stas zichzelf (en de TK) buiten de discussie over individuele stoffen of middelen plaatsen, maar tegelijk ook duidelijk maken dat zij het Ctgb kritisch volgt. Wat er nu gebeurt, is precies de reden waarom het Ctgb een ZBO is.

Er lopen verschillende procedures met betrekking tot neonicotinoiden (bezwaar en beroep en een VoVo), waarbij een aantal NGO's (PAN Europe, Bijenstichting, SNM, Greenpeace), maar ook de industrie en (afvaardiging van een deel van) de gebruikers partij zijn.

Gisteren overigens een regie-zitting bij het CBB gehad; de beroepszaken van de Bijenstichting worden vermoedelijk eind maart ter zitting behandeld; de Bijenstichting is ermee akkoord gegaan dat de VoVo tegen de besluiten van 30/31 januari 2014 wordt aangehouden. Het Ctgb mikt op hoorzitting inzake bezwaren Bijenstichting, PAN Europe, Greenpeace/SNM en toelatinghouders in maart.

Inderdaad is de absoluteheid – niet alleen in de juridische argumenten, maar met name in de wetenschappelijke vaststellingen – opvallend. Omdat uiteindelijk de wetenschappelijke kant van de zaak de basis is voor ons standpunt dat er voor een ingreep (op basis van de huidige kennis) geen rechtvaardiging is, denk ik dat het goed is om in de reactie de wetenschappelijke analyse van het Ctgb voorop te stellen. Daarnaast geldt onze juridische analyse ook nog steeds: het voorzorgsbeginsel is nadrukkelijk geïmplementeerd in Verordening (EG) 1107/2009, daarbuiten is een beroep op het voorzorgsbeginsel in feite ondenkbaar (zie artikel 1, lid 4, artikel 44 en artikel 69-71 Gewasbeschermingsverordening).

Nou zal de PvdD daarop wellicht van stal halen dat wij on-ge-loof-lijk ingewikkeld doen over het openbaar maken van studies. Dat klopt, het is ook ingewikkeld. Daarom heeft het CBB hierover prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie; EZ en I&M hebben bijgedragen aan de reactie van de NL regering. Daarnaast kan de reactie zijn dat een aantal toelatinghouders – in dit verband met name Bayer CropScience, waar het gros van de relevante gegevens liggen – in het verleden een reading room heeft opengesteld voor de relevante NGO's, waaronder de Bijenstichting (SNM heeft hiervan ook gebruik gemaakt; na het doornemen van de dossiers konden ze eigenlijk geen wezenlijke argumenten aanvoeren). Van met name Bayer kun je dus wel stellen dat zij wel degelijk open en transparant zijn, alleen ze willen niet dat de (meeste) studies als zodanig openbaar worden in verband met het gebruik dat concurrenten daarvan zouden kunnen maken. Dat is óók een gerechtvaardigd belang – en de rechter zal hopelijk op niet al te lange termijn uitspraak doen over hoe de afweging van het openbaar belang bij openbaarmaking vs. het belang van de data-owners bij vertrouwelijkheid moet plaats vinden.

Tot zover mijn generieke opmerkingen; laat svp even weten of jullie ons commentaar willen op jouw concept; en als gezegd: ik help je graag als je ergens nog een specifieke vraag hebt.

Vriendelijke groet,

Van: 5.1.2.e (5.1.2.e)
Verzonden: maandag 26 januari 2015 17:43
Aan: 5.1.2.e (5.1.2.e)
Onderwerp: RE: Actieplan juridisch onderbouwd

Beste 5.1.2.e

Graag hoor ik de door jou geconstateerde zaken.

Groeten, 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e (5.1.2.e)
Verzonden: donderdag 22 januari 2015 12:58
Aan: 5.1.2.e (5.1.2.e)
Onderwerp: RE: Actieplan juridisch onderbouwd

Beste 5.1.2.e

Op 18 december is het Actieplan van de PvdD voorgelegd. Heb jij al gelegenheid gehad om dit goed door te nemen?

Het woordgebruik in het Actieplan is af en toe opvallend waarbij sommige woorden een bepaalde absoluutheid veronderstellen. Bij voorbeeld op p.2 in de tweede zin van de paragraaf Juridische moeilijkheden staat: "Het kabinet zegt dat uitvoering juridisch onmogelijk zou zijn, omdat er volgens haar in geen van de gevallen genoeg wetenschappelijk bewijs is dat de middelen zo schadelijk zijn, dat ze niet gebruikt mogen worden." Daarnaast staat op p.3 in de eerste zin van de paragraaf Voorzorgsbeginsel: "In haar redenering om de moties niet uit te voeren, stelt het kabinet dat het voorzorgsbeginsel niet kan worden ingeroepen omdat de verordening zelf al vorm zou geven aan dit beginsel. " Ik zou hierop willen reageren in de trant van uiteraard is het voorzorgsbeginsel integraal onderdeel van het beleids- en afwegingskader in het gehele toelatingsproces. Bij het bepalen van welk niveau van voorzorg kan en moet worden toegepast is de EU verordening echter leidend. Daar waar mogelijk en nodig wordt het voorzorgsbeginsel meegewogen, uiteraard met inachtneming van rechterlijke uitspraken en politieke en maatschappelijke opvattingen.

Voor wat betreft de verwijzing op p.2 naar enkele specifieke lidstaten die wel tot een verbod zijn overgegaan heb ik in ieder geval voor wat betreft Polen een reactie ontvangen dat er geen sprake is van een formeel verbod.

Zijn er zaken die jou opvallen in het Actieplan en waar je zelf een reactie op hebt? Laat het even weten, ik hoor het graag deze week nog of begin volgende week.

Vriendelijke groeten,

5.1.2.e

5.1.2.e

.....
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Ministerie van Economische Zaken
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
.....

T 5.1.2.e
5.1.2.e @minez.nl

Van: 5.1.2.e (5.1.2.e)
Verzonden: donderdag 18 december 2014 12:01
Aan: 5.1.2.e (5.1.2.e)
CC: 5.1.2.e @ctgb.nl; 5.1.2.e (5.1.2.e) @ctgb.nl; 5.1.2.e ; 5.1.2.e (5.1.2.e)
Onderwerp: FW: Actieplan juridisch onderbouwd

Beste 5.1.2.e

Zie aangehecht hetgeen ik net doorkrijg, afkomstig vanuit PvdD. Ik stuur het direct door, zelf nog niet gekeken.

Het gaat uiteraard erom dat er moties zijn aangenomen over moratoria en verbod die stas niet kan uitvoeren. Daarover is ook met de Kamer in een kabinetreactie gecommuniceerd in april en sindsdien nog enkele malen per brief en in debatten.

Tijdens het AO van 4 dec heeft stas al gezegd dat ze gaat (laten) kijken naar het actieplan-Ouwehand en zal bezien of wij iets over het hoofd hebben gezien om de moties te kunnen uitvoeren (wij denken natuurlijk van niet!).

De stas zei net in het VAO aan Ouwehand toe dat zij wil reageren (was al in het AO gezegd natuurlijk), nu ze het plan heeft. Ze wil het eerst bestuderen (jullie ;-)) en dan moet er vóór 1 maart een reactie liggen in de TK. Laten we met de eerste analyse en voorzet van jou (in samenwerking met de juristen van Ctgb en IenM) mikken op eind januari/ begin februari, zodat we nog tijd hebben alles in een mooie Kamerbrief te zetten.

Akkoord zo? Geef je aan hoe jij het wilt inrichten en betrek je svp je collegae. Ik cc iig Ctgb (5.1.2.e en 5.1.2.e) alvast, maar wil jij ook de IenM jurist-collega betrekken? Dank.

Groet, 5.1.2.e

5.1.2.e
5.1.2.e
Ministry of Economic Affairs
Directorate General Agriculture
Plant Health
P.O.Box 20401
NL 2500 EK The Hague
The Netherlands
tel **5.1.2.e or **5.1.2.e
e-mail: 5.1.2.e @minez.nl

Van: 5.1.2.e (5.1.2.e)
Verzonden: donderdag 18 december 2014 11:20
Aan: 5.1.2.e (5.1.2.e); 5.1.2.e (5.1.2.e)
Onderwerp: FW: Actieplan juridisch onderbouwd

Van: 5.1.2.e (5.1.2.e)
Verzonden: donderdag 18 december 2014 10:35
Aan: 5.1.2.e (5.1.2.e)
Onderwerp: Fwd: Actieplan juridisch onderbouwd

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@tweedekamer.nl>
Datum: 18 december 2014 10:26:07 CET
Aan: "5.1.2.e (5.1.2.e)" <5.1.2.e@minez.nl>, "5.1.2.e - CEND-DBO" <5.1.2.e@minienm.nl>
Kopie: 5.1.2.e <5.1.2.e@tweedekamer.nl>
Onderwerp: Actieplan juridisch onderbouwd

Goeiemorgen,

Later dan beloofd maar dan toch: het actieplan landbouwgif met juridische onderbouwing in voetnoten. De voetnoten zijn door een jurist gemaakt, als daar nog vragen over zijn leid ik die uiteraard graag door.

Hartelijke groet,

5.1.2.e

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

